

בס"ד. שיחת* ליל ב' דחג השבועות, ה'תשי"א.

בלתי מוגה

א. מציינו פלוגתא בנוגע לזמן מתן תורה — "בששי בחודש ניתנו עשה"ד לישראל, ר' יוסי אומר בשבעה בו", "אמר לך ר' יוסי יום אחד הוסיף משה מדעתו" ("ברביעי נאמר לו לפרוש ד' וה', והוא הוסיף יום אחד, והסכים הקב"ה לדעתו")¹.

והלכה כרבנן², ש"בששי בחודש ניתנו עשה"ד לישראל³, ולכן חוגגין "זמן מתן תורתנו" בששה בסיון, וגם בחו"ל שעושין ב' ימים יו"ט, קורין עשה"ד ביום ראשון דחג השבועות, ששה בסיון (ולא ביום שני, שבעה בו).

ב. ובביאור הטעם לכך שפסק ההלכה הוא באופן שלא אמרינן ש"יום אחד הוסיף משה מדעתו" — דלכאורה, ע"פ הידוע גדול הענין דעבודת המטה בכח עצמו דוקא, ועד כדי כך, שבגלל זה "חמורים" דברי סופרים יותר מדברי תורה⁵, מתאימה יותר דעת ר' יוסי ש"יום אחד הוסיף משה מדעתו", שבמ"ת גופא מודגשת עבודת המטה בכח עצמו — יש לומר:

ידוע שהחידוש דמתן-תורה הוא החיבור דעליונים ותחתונים, כי קודם מ"ת היתה הגזירה ש"בני רומי (מלשון רוממות⁷, שמורה על

הרא"ס שבדאי יש לרבי "די והותר" — נענה כ"ק אדמו"ר שליט"א ואמר שיתוועד בקיצור (המו"ז).

(1) שבת פו, ב ואילך (ובפרש"י).

(2) ראה שו"ע אדה"ז או"ח רסתצ"ד.

(3) להעיר, שהמג"א (או"ח שם) רוצה להוכיח ש"קיי"ל כר"י דאמר בז' בסיון ניתנה תורה, מהא ד"קיי"ל דבעי לפרושי ו' עונות כמ"ש בי"ד, אבל מסקנת דבריו, ש"מ"ש בי"ד כר"י היינו לחומרא.

(4) ראה סנהדרין פח, ב (במשנה). ירושלמי שם פי"א ה"ד. ועוד.

(5) חסר אריכות הביאור בענין זה (המו"ז).

(6) ראה גם לקו"ש ח"ד ע' 1028 ואילך.

(7) ראה אוה"ת פינחס ע' אקנב ואילך.

(* כשיצא כ"ק אדמו"ר שליט"א מסעודת יו"ט (בדירת כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ), עבר בסמיכות לביהמ"ד ופנה לקבוצה מהתלמידים ושאל אותם למה לא רואים עליהם שמחת החג? ואמר להרה"ח ר' שמואל הלוי לעוויטין (וכן להרה"ח ר' בן-ציון שם-טוב ולהרה"ח ר' אליהו יאכיל סימפסאון) שצריך להשתדל שהתלמידים יהיו בשמחה, והוסיף, שהלך עתה ללוות את אמו הרבנית לביתה, ותיכף יחזור, ויראה מה הצליחו לפעול. כשחזר כ"ק אדמו"ר שליט"א ונכנס לביהמ"ד, ביקש הרא"ס שכ"ק אדמו"ר שליט"א יתוועד, ואמר כ"ק אדמו"ר שליט"א — בחיון — שהכין למחר, ואם יתוועד היום, לא יהי' לו מה לומר מחר... וכשאמר

עליונים) לא ירדו לסוריא (מלשון סורה⁷, שמורה על תחתונים), ובני סוריא לא יעלו לרומי⁸, עליונים למעלה ותחתונים למטה, ובמ"ת "ביטל (הקב"ה) גזרה ראשונה ואמר התחתונים יעלו לעליונים והעליונים ירדו לתחתונים"⁸.

וענין זה נעשה ע"י המשכה ממקום נעלה ביותר, למעלה מהגדר דעליונים ותחתונים, שלכן בכחו וביכלתו לפעול החיבור דעליונים ותחתונים⁹.

וכיון שההמשכה דמ"ת היא מדרגא שלמעלה מהגדר דעליונים ותחתונים, למעלה משייכות לעולמות, לכן, לא שייך במ"ת הענין ד"הוסיף מדעתו" (עבודת המטה בכח עצמו), כיון שעבודת המטה אינה יכולה להגיע לדרגא נעלית כזו.

ג. ויש לבאר ההוראה מזה בנוגע לעבודה, כמו בכל ענין שצריכים להביאו לעבודה בפועל.

— א' שאל אצל כ"ק מו"ח אדמו"ר שתי שאלות: שאלה א' בנוגע לאהבה ויראה, ושאלה א' בנוגע לעבודת המלאכים, והשיב לו כ"ק מו"ח אדמו"ר על שאלתו הראשונה בנוגע לאהבה ויראה, ואילו על שאלתו השני' בנוגע לעבודת המלאכים, לא השיב לו, באמרו, שעבודת המלאכים אינה נוגעת אליו¹⁰.

ובנוגע לעניננו:

מתן-תורה ישנו גם בהוה — שבכל שנה ושנה, בחג השבועות, "זמן מתן תורתנו", נעשה הענין דמ"ת מחדש.

והענין בזה — דלכאורה, כיון שהתורה ישנה כבר מקודם לכן, מה נתחדש איפוא ב"זמן מתן תורתנו" בשנה זו — שהתורה שישנה מקודם לכן ירדה כבר למטה לדרגת הנבראים¹¹, והחידוש ב"זמן מתן תורתנו" הוא שנעשית המשכה חדשה מלמעלה.

וביחס להחידוש במ"ת ע"י ההמשכה החדשה מלמעלה — לא שייך הענין ד"יום אחד הוסיף משה מדעתו", כיון שההמשכה היא מדרגא נעלית כזו שעבודה אינה נוגעת שם.

288. תו"מ סה"מ אדר ע' נז). וש"נ.
10) ראה גם תו"מ ח"א ע' 30, ובהנסמן שם.

11) בזכרון אחדים: שהתורה עצמה נעשית בחי' נברא.

סה"מ פר"ת ע' קלה. וראה גם לקוטי לוי"צ לזח"ג ע' שא. "רשימות" חוברת סב ע' 11.
8) תנחומא וראא טו. שמור"ר פ"ב, ג.
9) ראה לקו"ש ח"ג ס"ע 887 ואילך. ד"ה וקבל היהודים שנה זו פ"ד (תו"מ ח"ב ע')

ד. ומזה מובן גם לאיך גיסא — שכיון שמדובר אודות המשכה מדרגא נעלית כזו שעבודה אינה נוגעת שם, אין להתחשב במעמדו ומצבו שעדיין אינו ראוי וצריך לעשות הכנות וכו', כי אם, לחטוף כל מה שאפשר ("אריינכאָפן וואָס מ'קען"), ובלשון חז"ל¹² "חטוף ואכול חטוף ואישתי". ויש להוסיף בביאור הטעם להסדר ד"חטוף ואכול חטוף ואישתי" — "דעלמא דאזלינן מיני' כהלולא דמי" — בשייכות לעניננו: "אזלינן", לשון הילוך — מורה על דרגא שבאינ-ערוך, בלי-גבול¹³.

וכיון שעוברים ("מ'שטעלט זיך איבער") ומתעלים לדרגא שבאינ-ערוך ("אזלינן מיני'") — כמו בזמן מ"ת, שנעשית המשכה חדשה מדרגא שלמעלה מעולמות — לא נוגע מעמדו ומצבו של האדם מצד עבודתו, ואין לו מה לחשוב אודות הכנות, כי אם, לחטוף כל מה שאפשר, "חטוף ואכול חטוף ואישתי".

ובפשטות — שכל אחד ואחד צריך לחטוף כמה שאפשר בלימוד התורה, הן בנוגע לנגלה דתורה והן (ובמיוחד) בנוגע לפנימיות התורה.

ה. והדגשה יתירה בנוגע לתלמידי הישיבות¹⁴, שכל ענינם הוא בלימוד התורה, ובודאי צריכים להתנהג באופן ד"חטוף ואכול חטוף ואישתי", לחטוף כמה שאפשר בלימוד התורה.

— רצוני¹⁵ הי' שלקראת חג השבועות יודיע כאו"א מהתלמידים, ע"י פתקא, מה עשה ופעל ("וואָס ער האָט אויפגעטאָן") בלימוד התורה. ובנוגע לפועל — ישנם "חכמים" שלא מסרו פתקאות כלל,

[אף שאינני מבין מהי ה"חכמה" בכך... וכידוע הפתגם של אדמו"ר מהר"ש¹⁶: את הקב"ה — בודאי אי אפשר לרמות, ואפילו את העולם — גם לא יכולים לרמות; אלא את מי — את עצמו ("זיך אַליין"), וכי זהו "קונץ" לרמות טיפש?!]

שליט"א לכאו"א מהתלמידים שיחיו סדר מפורט בלימוד התורה, ללמוד ענינים מסויימים בנגלה דתורה או בפנימיות התורה, ומשך זמן לפני חגה"ש ביקש שעד חגה"ש יודיע כאו"א באיזו מדה השלים את סדר הלימוד שניתן לו (המור"2).
16) סה"ש תרפ"ה ע' 79. וש"נ.

12) עירובין נד, א. וראה אג"ק אדמו"ר מוהרש"ב ח"א ע' רסו.
13) ראה אוה"ת ויחי תטז, ב. תיט, רע"א. המשך תרס"ו ע' יח ואילך.
14) ראה גם שיחת ר"ח סיון ס"ג (לעיל ע' 122).
15) בהתחלת החורף נתן כ"ק אדמו"ר

ומובן, שאי-מסירת הפתקאות כשלעצמה מהוה "סימן" ו"הוכחה" על מעמדם ומצבם¹⁷...

וגם אלה שהודיעו בפתקא אודות מעמדם ומצבם בלימוד התורה, אין זה מגיע — שלא בערך כלל — להמשוער מלכתחילה! אלא, שאצלם ישנו לכל-הפחות הענין ד"מודה ועוזב (שעי"ז) ירוחם"¹⁸.

ובכל אופן, מכאן ולהבא ישתדלו כל התלמידים להוסיף בלימוד התורה באופן ד"חטוף ואכול חטוף ואישתי", לחטוף כמה שאפשר.

ו. ויש להוסיף, שהענין ד"חטוף ואכול חטוף ואישתי" (לחטוף כמה שאפשר ולא להמתין על הכנות וכו'), נוגע במיוחד ללימוד פנימיות התורה:

ישנם כאלה שחושבים שבשביל ללמוד פנימיות התורה יש צורך בהכנות כדי להיות ראויים לכך.

— א' שאל אצלי בנוגע לסדר לימודו בזהר [חסידות] — אינו לומד, כיון שאין זה לפי רוחו, כי אם זהר...], האם עליו להקדים ולטבול במקוה בכל פעם שלומד. —

ולכן, צריכים להדגיש שאין לעשות חשבונות האם שייכים ללימוד פנימיות התורה אם לאו, ואין להמתין על עשיית הכנות, כי אם, לחטוף וללמוד כמה שאפשר.

האמת היא שילקוהו ("מ'וועט אים שמייסן") על כך שלמד פנימיות התורה בהיותו במעמד ומצב בלתי-רצוי, שכן, היתכן ללמוד פנימיות התורה כמו שכל אנושי?! אבל אעפ"כ, גם במעמד ומצב זה מוטב שיחטוף וילמד פנימיות התורה, תורת החסידות, כיון שעיי"ז מתקשר עם הרביים נשיאי תורת החסידות, והם כבר יוציאוהו מאיזה מקום שיהי' ("די רביים וועלן אים שוין אַרויסשלפען פון אומעטום").

חסידים¹⁹ הראשונים היו מכינים את עצמם ליכנס ליחידות, חסיד פלוני התכונן שלש שנים, וחסיד פלוני שבע שנים (ויש שהתכוננו משך זמן ארוך יותר), אבל כיום אין פנאי להמתין עד שיעשו הכנות, אלא צריכים לחטוף ולהתקשר אל הרבי, ואז יוציאו הרבי ממעמדו ומצבו.

19) סה"ש ה'ש"ת ע' 61. ע' 85. אג"ק אדמו"ר מוהררי"צ ח"ד ס"ע תקמ ואילך (נעתק ב"היום יום" יח תמוז).

17) ברשימה אחרת, שבענין זה הזכיר כ"ק אדמו"ר שליט"א גם ע"ד החלישות בענין שמירת הזמן.
18) משלי כח, יג.

ובכל אופן צריכים לידע שטוב יותר חסיד בעל-מום ("א קאליקער") מאשר אינו חסיד תמים (והסביר כ"ק אדמו"ר שליט"א: כוונתי לתמים במובן של שלילת בעל-מום).

ז. ובנוגע לפועל:

צריכים לחטוף וללמוד פנימיות התורה, לחטוף מאמר מתורה-אור, מאמר מלקוטי-תורה, מאמר מנשיא זה ומאמר מנשיא זה, שעי"ז מתקשרים עם רבותינו נשיאינו, והם כבר יוציאוהו ממעמדו ומצבו²⁰.

ויש להוסיף בנוגע להתקשרות אל כ"ק מו"ח אדמו"ר — שלהיותו עכשיו במעמד ומצב של קדושה נעלית ביותר גם לעיני בשר, צריכים גם חסידים להיות במעמד ומצב המתאים לזה, וכיון שכך צריך להיות, כן הוא באמת²¹.

(20) ברשימה אחרת: ובודאי יעשו הסכם ניגון שמחה. והחלט על זה, ע"י אמירת לחיים, או ע"י (21) חסר הסיום (המו"ל).